

«ԷՖԱՐԿԻ ՄԱՍՐԻԿ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	10
2. Պատրաստման հիմունքներ	10
3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ	12
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	12
5. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ	13
6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ	16
7. Պետական շնորհի	26
8. Հիմնական միջոցներ	27
9. Այլ Ակտիվներ	27
10. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	27
11. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28
12. Կապիտալ և պահուստներ	28
13. Վարկեր և փոխառություններ	29
14. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	29
15. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	30
16. Ուշացումների գծով պահուստ	30
17. Վարչական ծախսեր	30
18. Շահութահարկի գծով ծախս	31
19. Պարտավորվածություններ	32
20. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	32
21. Պայմանական դեպքեր	35
22. Կապակցված կողմեր	35
23. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	36

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԷֆԱրՎի» Մասրիկ փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԷֆԱրՎի» Մասրիկ փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և Դիտորդ Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Կառուցելով բարեկեցիկ աշխարհ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Դիտորդ Խորհուրդը պատասխանատու է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միմյան մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք Դիտորդ Խորհրդին հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Աուդիտի բաժնի գործընկեր և գլխավոր տնօրեն՝

Էրիկ Հայրապետյան

29 հունիսի, 2022թ.

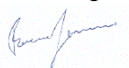
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

<i>(Հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	8	6,277,654	1,170,384
Այլ Ակտիվներ	9	–	649,256
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	18	342,144	24,824
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		6,619,798	1,844,464
Ընթացիկ ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	10	650,526	55,633
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	131,503	412,791
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		782,029	468,424
Ընդամենը ակտիվներ		7,401,827	2,312,888
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	12	30,000	30,000
Էմիսիոն եկամուտ	12	2,126,592	2,126,592
Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետիրական կապիտալ	12	542,445	–
Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահուստ	15	(159,202)	–
Կուտակված վնաս		(968,187)	(113,907)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,571,648	2,042,685
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	13	2,689,879	–
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	15	281,891	–
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		2,971,770	–
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	918,719	270,203
Վարկեր և փոխառություններ	13	558,414	–
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	15	84,898	–
Ուշացումների գծով պահուստ	16	1,296,378	–
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		2,858,409	270,203
Ընդամենը պարտավորություններ		5,830,179	270,203
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		7,401,827	2,312,888

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. հունիսի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

DocuSigned by:
Tristan Higuera
 C3D50924466144F...

Տրիստան Հիգերո Խիմենես
 Գլխավոր տնօրեն

DocuSigned by:

 178B20F73FA3420...

Ֆրանչեսկո Գասպարինի
 Ֆինանսական տնօրեն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

<i>(Հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Այլ եկամուտ		3,202	–
Վարչական ծախսեր	17	(85,768)	(25,123)
Ուշացումների գծով պահուստ	16	(1,296,378)	–
Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման անարդյունավետությունից վնաս		(172,640)	–
Այլ ծախսեր		(513)	(1,770)
Գործառնական վնաս		(1,552,097)	(26,893)
Արտարժույթով գործարքներից զուտ օգուտ		415,444	16,747
Վնաս նախքան շահութահարկով հարկում		(1,136,653)	(10,146)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	18	282,373	1,052
Վնաս տարվա համար		(854,280)	(9,094)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը հետագա ժամանակաշրջաններում կարող է վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս (առանց հարկերի).</i>			
Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորումից զուտ վնաս	15	(159,202)	–
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար, առանց հարկերի		(1,013,482)	(9,094)

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(Հազար ՀՀ դրամ)	Ծան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետիրական կապիտալ	Դրամական միջոցների հոսքավորման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		6,000	441,420	296,505	–	(104,813)	639,112
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար							
Վնաս և ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		–	–	–	–	(9,094)	(9,094)
Գործառնությունները ընկերության սեփականատերերի հետ							
Բաժնեմասերի թողարկում	12	24,000	1,685,172	–	–	–	1,709,172
Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետիրական կապիտալի գրանցում	12	–	–	(296,505)	–	–	(296,505)
Ընդամենը գործառնություններ ընկերության սեփականատերերի հետ		24,000	1,685,172	(296,505)	–	–	1,412,667
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		30,000	2,126,592	–	–	(113,907)	2,042,685
Մնացորդը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		30,000	2,126,592	–	–	(113,907)	2,042,685
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար							
Վնաս տարվա համար		–	–	–	–	(854,280)	(854,280)
Այլ համապարփակ վնաս		–	–	–	(159,202)	–	(159,202)
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		–	–	–	(159,202)	(854,280)	(1,013,482)
Գործառնությունները ընկերության սեփականատերերի հետ							
Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	12	–	–	542,445	–	–	542,445
Ընդամենը գործառնություններ ընկերության սեփականատերերի հետ		–	–	542,445	–	–	542,445
Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		30,000	2,126,592	542,445	(159,202)	(968,187)	1,571,648

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

<i>(Հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Գործառնական գործունեություն			
Վնաս՝ նախքան հարկումը		(1,136,653)	(10,146)
<i>ձգորտումներ՝</i>			
Ուշացումների գծով պահուստ	16	1,296,378	–
Արտարժույթով գործարքներից զուտ օգուտ		(415,444)	(16,747)
Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման անարդյունավետությունից վնաս		172,640	–
<i>Փոփոխություններ՝</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր		(594,854)	(21,821)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր		715,339	(59,719)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի և տոկոսների վճարումը		37,406	(108,433)
Վճարված շահութահարկ		–	–
Վճարված տոկոսներ		–	–
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		37,406	(108,433)
Ներդրումային գործունեություն			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	8	(5,040,809)	(498,485)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(5,040,809)	(498,485)
Ֆինանսավորման գործունեություն			
Մուտքեր բաժնետոմսերի թողարկումից		–	1,412,667
Չգրանցված բաժնետիրական կապիտալ	12	542,445	–
Կանխավճարված այլ ակտիվներ		–	(420,371)
Վարկեր և փոխառություններ	13	4,274,396	–
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		4,816,841	992,296
Զուտ աճ/(նվազում) դրամական միջոցներում և դրանց համարժեքներում		(186,562)	385,378
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հունվարի 1-ի դրությամբ	11	412,791	10,664
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(94,726)	16,749
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11	131,503	412,791

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Հայաստանի գործարար միջավայրը

«ԷՖԱՐՎԻ Մասրիկ» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2020թ. սկզբին նոր Կորոնավիրուսային հիվանդություն (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցնում են մի շարք ընկերությունների համար զգալի գործառնական գործունեությունների խափանումների և էական ազդեցություն են ունենում համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա:

Քանի որ իրավիճակն արագ զարգանում է, այն կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների շատ ընկերությունների ձեռնարկությունների վրա՝ ներառյալ, բայց չսահմանափակելով ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանմանը՝ որպես արտադրության խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման, մատակարարման շղթայի ընդհատման, անձնակազմի կարանտինի մեջ գտնվելու, նվազած պահանջարկի և ֆինանսավորման գծով առաջացած ռիսկերի մեծացումի միջոցով: Ավելին, Ընկերությունը կարող է կրել նոր կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով: Ընկերության վրա նոր կորոնավիրուսային հիվանդության ազդեցության չափը մեծապես պայմանավորված է աշխարհի և Հայաստանի տնտեսության վրա համաճարակի ազդեցությունների մակարդակով և տևողությամբ:

Ընկերության ղեկավարությունն անընդհատ վերահսկում և գնահատում է Կորոնավիրուսային հիվանդության (Covid-19) ազդեցության վերաբերյալ ցանկացած զարգացում:

(բ) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

Ընկերությունը գրանցվել է 2018թ. հուլիսի 2-ին որպես հայկական փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Գեղարքունիքի մարզ, Մեծ Մասրիկ համայնք, 1-ին փողոց, 12-րդ նրբանցք, թիվ 2:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը Գեղարքունիքի մարզում արևային ֆոտովոլտային կայանի կառուցումն է և արևային էներգիայի արտադրություն: Էներգիայի վաճառքի սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից: Արտադրված էներգիան վաճառվելու է «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ին:

Ներկայումս Ընկերությունը գտնվում է արևային կայանի կառուցման սկզբնական փուլում: Էներգիայի արտադրությունն ակնկալվում է 2023թ-ից:

Ընկերության սեփականատերերն են «ԷՖԱՐՎԻ Լա Պրովիդենսիա Էս. Էլ.» (75%) և «ԷՖԷՆԷՍ Սոլար Էս. Էլ.» (25%) ընկերությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող մարմինը «ԷՆԷՋԻ Գլոբալ Էներջի Էնդ Ինվայրմենթ Հոլդինգ Քոմփանի Լիմիթեդ» է, Ջերսի, Նորմանդյան կղզիներ: Վերջնական սեփականատերն է հանդիսանում Մոհամմեդ Աբդուլ Լատիֆ Ջամել և իր ընտանիքը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 22-ում:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները**

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա:

(գ) Անընդհատության հիմունք

Ներկայումս Ընկերությունը գտնվում է արևային կայանի կառուցման նախապատրաստական փուլում և դեռևս չի սկսել իր գործունեությունը: Ընկերությունն ակնկալում է սկսել արևային էներգիայի արտադրությունը 2023թ-ից: Դեկավարությունը կարծում է, որ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար անընդհատության սկզբունքի կիրառումն իրատեսական է հետևյալ պատճառներով՝

- ▶ Ծրագրի իրագործումը նախատեսված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից,
- ▶ ՄՖԿ և ՎՋԵԲ հրապարակայնորեն հայտարարել են ծրագրի ֆինանսավորման հաստատման մասին համապատասխանաբար 2019թ. նոյեմբերի 27-ին և 2019թ. դեկտեմբերի 12-ին և 2020թ. հունիսի 30-ին Ընկերության հետ կնքել են պայմանագիր: Վարկի առաջին տրամադրումը կատարվել է 2021թ. մարտին (Ծանոթագրություն 13).
- ▶ 2021 թվականին բաժնետերերը ներդրում են կատարել 542,445 ՀՀ դրամի չափով՝ կապիտալի ավելացման համար, որը նախատեսվում է գրանցել 2022 թվականին:

(դ) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2021 թվականի հուլիսի 1-ից: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք իրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել:

Տոկոսադրույքի չափորոշիչի բարեփոխում. փուլ 2՝ փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ում, ՀՀՄՍ 39-ում, ՖՀՄՍ 7-ում, ՖՀՄՍ 4-ում, ՖՀՄՍ 16-ում (IBOR-ի բարեփոխման փուլ 2)

Փոփոխությունները տրամադրում են ժամանակավոր մեղմացումներ ֆինանսական հաշվառման համար, երբ միջբանկային առաջարկվող տոկոսադրույքը (IBOR) փոխարինվում է այլընտրանքային, գրեթե առանց ռիսկի տոկոսադրույքով (RFR): Փոփոխությունները ներառում են հետևյալ կիրառական մեղմացումները.

- ▶ Պայմանագրային փոփոխությունները կամ դրամական հոսքերում փոփոխությունները, որոնք ուղղակիորեն պահանջվում են բարեփոխումներով, կարելի է դիտարկել որպես լողացող տոկոսադրույքի փոփոխություն, որը համարժեք է շուկայական տոկոսադրույքի շարժին,
- ▶ Թույլատրում է IBOR-ի բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխությունները, հեջի հաշվառման և հեջավորման փաստաթղթերի համար՝ առանց հեջավորման հարաբերությունների դադարեցման,
- ▶ Տրամադրում է ժամանակավոր ազատում կազմակերպություններին առանձին ձևաչելի պահանջը բավարարելուց, երբ RFR գործիքը նախատեսված է որպես ռիսկի բաղադրիչի հեջ:

Ընկերությունը կիրառել է փոփոխություններով նախատեսված գործնական արտոնությունները: Ընկերությունը ներկայումս բանակցություններ է վարում գործընկերների հետ նոր՝ առանց ռիսկի տոկոսադրույքի անցնելու պայմանների շուրջ:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների և ածանցյալ ֆինանսական գործիքների բաշխումը, որոնց վրա ազդում է տոկոսադրույքի չափորոշիչի բարեփոխումը: Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ այս ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների և ածանցյալ ֆինանսական գործիքների պայմանները կապված են միջբանկային առաջարկվող տոկոսադրույքի (IBOR-ի) հետ:

**ԱՄՆ Դոլար LIBOR
ՀՀ հազար դրամ**

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը

Վարկեր և փոխառություններ

3,248,293

Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

3,248,293

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների չմարված անվանական արժեքը

Տոկոսադրույքային սվոփեր

12,520,989

Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

12,520,989

3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ձանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Իրական արժեքի չափում

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման որոշակի դրույթների և բացահայտումների համար պահանջվում է իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև.

- ▶ Մակարդակ 1. նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չձգրտված):
- ▶ Մակարդակ 2. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- ▶ Մակարդակ 3. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն Ընկերությունը ձանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարված ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 7 և 20-ի (ա) կետում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների վերականգնում

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ընդհանուր առմամբ ձանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ հասանելի կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

Ապագա հարկվող շահույթի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները, որոնք հասանելի կլինեն, որոշվում են Ընկերության ղեկավարության կողմից հաստատված միջնաժամկետ բիզնես պլանի հիման վրա: Քանի որ բիզնես պլանը հաշվարկվել է ղեկավարության ակնկալիքների հիման վրա, այն ներառում է ենթադրություններ և գնահատումներ, որոնք ղեկավարության կարծիքով հավանական են:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի հաջորդ ժամանակաշրջան տեղափոխված հարկային վնասների մասով 65,226 հազ. դրամ (2020: 56,101 հազ. դրամ) հետաձգված հարկային ակտիվներ: Հարկային կորուստները ներկայացնում են Ընկերության կուտակված վնասները Ընկերության ստեղծման ամսաթվից ի վեր: Ղեկավարությունը կարծում է, որ հետագա ժամանակաշրջան տեղափոխված հարկային կորուստների ամբողջ ծավալը կարող է օգտագործվել այն շահույթից, որը կստացվի 2022 թ.-ից՝ սկսած արևային էլեկտրակայանի շինարարության ավարտից հետո: Համաձայն ՀՀ օրենսդրության՝ Ընկերությունը կարող է հարկային վնասները տեղափոխել հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններ հարկային վնասի առաջացմանը հաջորդող հինգ տարիներ ընթացքում:

5. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր

2017թ. մայիսին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է համապարփակ նոր հաշվապահական ստանդարտ ապահովագրության պայմանագրերի ձանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման վերաբերյալ: Ուժի մեջ մտնելուց հետո, ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է 2005 թվականին հրապարակված ՖՀՄՍ 4-ին: ՖՀՄՍ 17-ը վերաբերում է բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերին՝ կյանքի ապահովագրություն, ոչ կյանքի ապահովագրություն, ուղղակի ապահովագրություն և վերաապահովագրություն՝ անկախ դրանք թողարկող կազմակերպությունների տեսակից, ինչպես նաև որոշ տեսակի երաշխիքների և ֆինանսական գործիքներին՝ կանոնի մասնակցության տարրերով:

Կիրառման որոշակի բացառություններ են գործելու: ՖՀՄՍ 17-ը նոր պահանջներ է սահմանում բանկային գործիքների համար, որ ունեն ապահովագրության տարրեր, և օգնում է որոշել, թե արդյոք գործիքը կամ տարրերը պետք է հաշվառվի ՖՀՄՍ 9-ի թե ՖՀՄՍ 17-ի համաձայն:

Ապահովագրական ծածկույթ առաջարկող վարկային քարտեր և նմանատիպ պրոդուկտներ. թողարկող կազմակերպությունների մեծ մասը շարունակելու է այդ գործիքները նույն կերպ՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն հաշվառել: ՖՀՄՍ 17-ը չի տարածվում ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը համապատասխանող վարկային քարտերի և վարկավորման և վճարման այլ նմանատիպ պայմանագրերի վրա, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, միայն և միայն այն դեպքում, երբ ընկերությունը չի արտացոլում անհատ հաճախորդի հետ կապված ապահովագրության ռիսկը այդ հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս:

Երբ ապահովագրական ծածկույթ է տրամադրվում վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների հետ մեկտեղ, թողարկողը պետք է.

- ▶ Տարանջատի ապահովագրական ծածկույթի տարրը և կիրառի ՖՀՄՍ 17-ը:
- ▶ Պայմանագրի այլ տարրերի նկատմամբ կիրառի այլ համապատասխան ստանդարտ (ինչպիսիք են ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15 կամ ՀՀՄՍ 37):

Վարկային պայմանագրերը, որ համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, սակայն սահմանափակում են ապահովագրվող դեպքերի փոխհատուցումը ապահովագրի կողմից վճարվող գումարի չափով. նման վարկեր թողարկողները (օրինակ՝ վարկ, որ ներվում է մահվան դեպքում) կարող են ընտրություն կատարել և կիրառել կամ ՖՀՄՍ 17-ը, կամ «Ֆինանսական գործիքներ» ՖՀՄՍ 9-ը: Ընտրությունն արվում է ամբողջ պորտֆելի համար և փոփոխության ենթակա չէ:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և, և պահանջում է բացահայտել համադրելի տեղեկատվություն: Հնարավոր է ստանդարտի կիրառումը նշված ամսաթվից շուտ, եթե կազմակերպությունն արդեն կիրառում է նաև ՖՀՄՍ 9 ու ՖՀՄՍ 15-ը ՖՀՄՍ 17-ը կիրառելուց առաջ:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՍ 17-ի ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում փոփոխություններ: Պարտավորությունների դասակարգում՝ որպես ընթացիկի և ոչ ընթացիկի

2020 թվականի հունվարին, ՀՀՄՍ Խորհուրդը հաստատել է ՀՀՄՍ 1 ստանդարտի պարագրաֆներ 69-ից 76-ում փոփոխությունները՝ հստակեցնելով պարտավորությունները ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները: Փոփոխությունը հստակեցնում է.

- ▶ Ի՞նչ է նշանակում վճարումը հետաձգելու իրավունք,
- ▶ որ տարկետման իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,
- ▶ որ դասակարգման վրա չի ազդում այն հավանականությունը, որ կազմակերպությունը կկիրառի իր տարկետման իրավունքը,
- ▶ որ միայն այն դեպքում, եթե փոխարկելի պարտավորության մեջ ներկառուցված ածանցյալ գործիքն ինքնին բաժնային գործիք է, պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետագայում: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այն ազդեցությունը, որ փոփոխությունները կունենան ընթացիկ պրակտիկայի վրա, և արդյոք առկա վարկային համաձայնագրերը կարող են պահանջել վերանայում:

5. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ – ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ

2020թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» – Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ: Փոփոխությունների նպատակն է 1989թ. թողարկված «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքներին» հղումը փոխարինել 2018թ. մարտին թողարկված «Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին» հղումով առանց պահանջների նշանակալի փոփոխության:

Խորհուրդը նաև ավելացրել է ՖՀՄՍ 3-ի ձևաչափի սկզբունքների բացառություն՝ պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով առաջացող հնարավոր «2-րդ օրվա» օգուտներից կամ վնասներից խուսափելու նպատակով, որոնք կգտնվեն ՀՀՄՍ 37-ի կամ ՖՀՄՍ 21 «Պարտադիր վճարներ»-ի շրջանակներում, եթե ձևաչափին առանձին:

Միաժամանակ Խորհուրդը որոշել է պարզաբանել ՖՀՄՍ 3-ի պայմանական ակտիվների համար առկա ուղեցույցները, որոնց վրա «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքներին» հղման փոխարինումը ազդեցություն չի ունենա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում առաջընթաց: Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության վրա:

Հիմնական միջոցներից մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը – ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

2020թ. ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում՝ «Հիմնական միջոցներից մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը», որի համաձայն ընկերություններին չի թույլատրվում Հիմնական միջոցների արժեքից նվազեցնել ակտիվը համապատասխան վայր և վիճակի բերելու ընթացքում արտադրված միավորների վաճառքից ստացված մուտքերը: Ընկերությունը վաճառքից ստացված մուտքերն ու արտադրության ծախսերը պետք է ձևաչափի Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այն պիտի կիրառվի հետադարձ այն հիմնական միջոցների նկատմամբ, որ պատրաստ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի Ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, այն դեպքում, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ է կիրառում այս փաստաթուղթը:

Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության վրա:

Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագրի կատարման ծախսեր – ՀՀՄՍ 37-ի փոփոխություններ

2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 37-ում՝ հստակեցնելու համար, թե որ ծախսերը պետք է ներառի կազմակերպությունը՝ գնահատելիս՝ արդյոք պայմանագիրը անբարենպաստ է:

Փոփոխությունները կիրառում են «ուղղակիորեն կապված ծախսերի մուտքում»: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերաբերում են ապրանքների կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրին, ներառում են ինչպես հավելյալ ծախսերը, այնպես էլ ծախսերի բաշխումն ուղղակիորեն կապված պայմանագրային գործունեության հետ: Ընդհանուր և վարչական ծախսերը ուղղակիորեն չեն առնչվում պայմանագրին և բացառվում են, եթե դրանք ուղղակիորեն չեն բխում պայմանագրից:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը կկիրառի այս փոփոխությունները այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնց համար դեռևս չի կատարել իր բոլոր պարտավորությունները, այն հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում, երբ առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում. դուստր կազմակերպությունը՝ որպես Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրող

Որպես 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 1-ի՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում, փոփոխությունները: Փոփոխությունները թույլ են տալիս դուստր ընկերությանը, որն ընտրում է կիրառել ՖՀՄՍ 1-ի Դ16 (Ա) կետը, ընդհանուր փոխարժեքային տարբերությունը չափել՝ օգտագործելով մայր ընկերության կողմից ներկայացված արժեքները: Փոփոխությունները կիրառելի են նաև այն ասոցիացված ընկերությունների կամ համատեղ ձեռնարկությունների համար, որոնք ընտրում են կիրառել ՖՀՄՍ 1-ի Դ16Ա կետը:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Հնարավոր է ստանդարտի կիրառումը նշված ամսաթվից շուտ:

5. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ – Ֆինանսական պարտավորությունների ապահովման համար` «10 տոկոս» թեստում ներառվող վճարներ

Որպես 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները: Փոփոխությունները պարզաբանում են այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն նրանց, որոնք վճարվում կամ ստացվում են փոխառուի և փոխատուի միջև, ներառյալ երրորդ կողմի անունից փոխառուի կամ փոխատուի կողմից վճարված կամ ստացված վճարները: Կազմակերպությունը կիրառում է փոփոխությունը այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Ընկերությունը կկիրառի փոփոխությունները այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք ձևափոխված կամ փոխանակված են կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում

2021թ. փետրվարին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ, որտեղ ներկայացնում է հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը: Փոփոխությունները հստակեցնում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման միջև տարանջատումը:

Դրանք նաև պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպություններն օգտագործում չափման մեթոդները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառելի են այդ ամսաթվին կամ այդ ժամանակաշրջանի սկսվելուց հետո իրականացող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է:

Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021թ. փետրվարին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և «Էականության դատողությունների կատարում» ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում, որտեղ ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողություններ: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումներ՝ հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով, և ավելացնելով ուղեցույց, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության սկզբունքը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Քանի որ Գործնական ցուցումներ 2-ի փոփոխությունները հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույցներ են, այս փոփոխությունների համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:

Ընկերությունը շարունակում է գնահատել փոփոխությունների ազդեցությունը Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Հիմնական միջոցներ

(i) Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և կապիտալացված փոխառության ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Ընկերության հիմնական միջոցները կազմող միավորները հիմնականում վերաբերում են արևային կայանի մշակման և շահագործման հետ կապված կապիտալացված ծախսումներին: Ընկերությունը կապիտալացնում է միայն նախագծերի մշակման ծախսումները, եթե՝

- ▶ ձեռք բերված նախագիծը շնորհիվ էլ է համապատասխան պետական կամ մասնավոր մարմնի կողմից, ուստի նախագծի տնտեսական նպատակահարմարությունը կարելի է հիմնավորված կերպով ապահովել, կամ
- ▶ ձեռք բերված/մշակված այնպիսի նախագծերի դեպքում, որոնց շնորհիվ էլ չի պահանջվում համապատասխան պետական կամ մասնավոր մարմնի կողմից (ոչ պայմանագրային նախագծեր), ծախսումները կապիտալացվում են, եթե արևային կայանի մշակումը, խթանումը և շինարարությունը տնտեսապես շահույթաբեր են շուկայական գներով:

Արդյունքում, վերը նշված երկու հանգամանքների բացակայության դեպքում, ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ Ընկերությունը կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Հոլատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հիմնական միջոցներ են հանդիսանում ընթացիկ շինարարությունը, որի մասով մաշվածություն չի հաշվարկվում մինչև շինարարության ավարտը կամ օգտագործման համար պիտանի լինելու պահը:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամական միջոցները և բանկերում ընթացիկ հաշիվների մնացորդները, որոնց սկզբնական ժամկետայնությունը կազմում է երեք ամիս կամ պակաս:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային պարտավորությունների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Գործարքի հետ կապված այն ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի և պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը (բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների), համապատասխանաբար ավելացվում կամ նվազեցվում են ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքից, սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների բոլոր կանոնավոր ձեռքբերումները և վաճառքները ճանաչվում և ապաճանաչվում են գործարքի կատարման ամսաթվի դրությամբ: Կանոնավոր ձեռքբերումը և վաճառքը ֆինանսական ակտիվների այն ձեռքբերումները և վաճառքներն են, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարումը կանոնակարգման կամ շուկայի կողմից սահմանված ժամկետներում:

Բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները այնուհետև գնահատվում են կամ ամորտիզացված արժեքով, կամ իրական արժեքով՝ կախված ֆինանսական ակտիվների դասակարգումից:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը

Պարտքային գործիքները, որոնք համապատասխանում են հետևյալ պայմաններին, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է պահպանել ֆինանսական ակտիվները պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները որոշակի օրերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Հետևյալ պայմաններին համապատասխանող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը, որը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և վաճառել ֆինանսական ակտիվները, և
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները որոշակի օրերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Մնացած բոլոր ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Զնայած վերոնշյալին՝ Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ կարող է կատարել չհակադարձվող ընտրություն/դասակարգում՝

- ▶ Ընկերությունը կարող է մշտական հիմունքներով որոշել ներկայացնել այլ համապարփակ եկամուտում սեփական կապիտալի ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները՝ որոշակի չափանիշների պահպանման դեպքում, և
- ▶ Ընկերությունը կարող է մշտական հիմունքներով դասակարգել պարտքային գործիքը, որը չափվում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, ինչպես չափվել է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով, եթե այն վերացնում կամ զգալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքը և արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակաշրջանում պարտքային գործիքի ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդ:

Ֆինանսական ակտիվների համար՝ բացառությամբ վարկային գծով գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ակտիվների (օրինակ այն ակտիվները, որոնք վարկային գծով արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ) արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկի ստացումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզակվածարներ կամ գեղջեր)՝ բացառությամբ ակնկալվող վարկային կորուստները պարտքային գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակաշրջանի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակաշրջանում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գույք հաշվեկշռային արժեքին: Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար վարկային գծով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է՝ գեղջելով ապագա գնահատված դրամական հոսքերը՝ այդ թվում նաև ակնկալվող վարկային կորուստները, մինչև պարտքային գործիքի ամորտիզացված արժեքը սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը այն գումարն է, որով գնահատվում է ֆինանսական ակտիվը սկզբնական ճանաչման ժամանակ՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կուտակված ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ սկզբնական և ներկա արժեքի միջև ցանկացած տարբերության դեպքում՝ ճշգրտված ցանկացած կորստի գծով պահուստի չափով: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ցանկացած կորստի գծով պահուստի ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը պարտքային գործիքների համար, որոնք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով: Ֆինանսական ակտիվների համար՝ բացառությամբ գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների, տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի համար՝ բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների, որոնք այնուհետև արժեզրկվում են (տես ստորև): Հետագայում արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ՝ ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի մասով: Եթե հետագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում արժեզրկված ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը բարելավվում է այնքան, որ ֆինանսական ակտիվն այլևս չի հանդիսանում արժեզրկված, տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի գծով:

Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար Ընկերությունը ճանաչում է տոկոսային եկամուտ՝ կիրառելով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ ֆինանսական ակտիվի՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ ամորտիզացված արժեքի գծով: Այս հաշվարկը չի վերադարձվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկը հետագայում բարելավվում է այնքան, որ ֆինանսական ակտիվը այլևս չի արժեզրկվում:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և ներառված է «Ֆինանսական եկամուտ-տոկոսային եկամուտ» հոդվածում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը ճանաչում է ակնկալվող վարկային կորուստներ պարտքային արժեթղթերում ներդրումների գծով, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով և առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով: Ակնկալվող վարկային կորուստների գումարը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ համապատասխան ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած պարտքային ռիսկի փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ընկերությունը մշտապես ճանաչում է ամբողջական ԱՎԿ (ակնկալվող վարկային կորուստներ)՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների և վարձակալական դեբիտորական պարտքերի գծով: Այս ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող վարկային կորուստները գնահատվում են պահուստի մատրիցայի կիրառմամբ՝ հիմք ընդունելով Ընկերության վարկային կորուստի պատմական փորձը, որը ճշգրտված է պարտապանների նկատմամբ կիրառվող հատուկ գործոնների մասով, ինչպես նաև ընդհանուր տնտեսական դրության և հաշվետու ժամանակաշրջանի պայմանների և ընթացիկ և կանխատեսվող ուղղությունների գնահատումը, այդ թվում նաև ժամանակի մեջ դրամի արժեքը, անհրաժեշտության դեպքում:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (շարունակություն)

Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար Ընկերությունը ճանաչում է ամբողջական ԱՎԿ, երբ սկզբնական ճանաչումից ի վեր նկատվել է վարկային ռիսկի զգալի աճ: Այնուամենայնիվ, եթե ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Ընկերությունը չափում է ֆինանսական գործիքի մասով կորստի գծով պահուստը 12-ամսյա ԱՎԿ-ի չափով:

Ամբողջական ԱՎԿ-ները իրենցից ներկայացնում են ակնկանվող վարկային կորուստներ, որոնք հանգեցնում են բոլոր հնարավոր դեֆոլտային իրադարձություններին՝ ֆինանսական գործիքի գործողության ժամկետի ընթացքում: Ի հակադրություն, 12-ամսյա ԱՎԿ-ն ներկայացնում է գումար, որը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո 12 ամսվա ընթացքում կարող է հանգեցնել ֆինանսական գործիքի հավանական դեֆոլտային իրադարձությունների:

(i) Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Ընկերությունը համեմատում է ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի ռիսկը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ֆինանսական գործիքի տեղի ունեցած դեֆոլտի ռիսկը գործիքի սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ: Այս գնահատումը կատարելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում որակական և քանակական տեղեկությունները, որոնք ողջամիտ և հիմնավորված են, ներառյալ փորձը և կանխատեսումները՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի:

Կանխատեսումները ներառում են այն ոլորտների ապագա հեռանկարները, որտեղ գործում են Ընկերության պարտապանները. տեղեկություններ, ստացված տնտեսական փորձագետների գեկույցներից, ֆինանսական վերլուծաբաններից, պետական մարմիններից և այլ նմանատիպ կազմակերպություններից, ինչպես նաև փաստացի և կանխատեսվող տնտեսական տեղեկությունների ներքին և արտաքին տարբեր աղբյուրներ, որոնք վերաբերում են Ընկերության հիմնական գործունեությանը:

Մասնավորապես, սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի նշանակալի աճը գնահատելիս հաշվի է առնվում հետևյալ տեղեկատվությունը՝

- ▶ Ֆինանսական գործիքի արտաքին (առկայության դեպքում) կամ ներքին վարկանիշի փաստացի կամ ակնկալվող նշանակալի վատթարացում;
- ▶ Որոշակի ֆինանսական գործիքի մասով վարկային ռիսկի արտաքին շուկայական ցուցանիշի նշանակալի վատթարացում, օր.՝ վարկային սփրեդի նշանակալի աճ, պարտապանի համար վարկային դեֆոլտի սվոփ գներ, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվի գործողության տևողությունը կամ այն մակարդակը, որքանով որ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը ցածր է դրա ամորտիզացված արժեքից;
- ▶ Բիզնես, ֆինանսական կամ տնտեսական պայմանների առկա կամ կանխատեսվող անբարենպաստ փոփոխություններ, որոնք կարող են հանգեցնել պարտապանի՝ իր վճարման պարտականությունները կատարելու ունակության նշանակալի նվազեցման;
- ▶ պարտապանի գործունեության արդյունքների փաստացի կամ ակնկալվող նշանակալի վատթարացում;
- ▶ նույն պարտապանի այլ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճ; և
- ▶ պարտապանի կանոնակարգող, տնտեսական կամ տեխնոլոգիական միջավայրերի փաստացի և ակնկալվող անբարենպաստ փոփոխություններ, ինչը կարող է հանգեցնել պարտապանի՝ իր վճարման պարտականությունները կատարելու ունակության նշանակալի նվազեցման:

Անկախ վերոնշյալ գնահատման արդյունքից, Ընկերությունը ենթադրում է, որ ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկը նշանակալի աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, երբ պայմանագրային վճարումները ավելի քան 30 օր ժամկետանց են, եթե միայն Ընկերությունը չունի ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվություն, որը հակառակն է ներկայացնում:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Չնայած վերոնշյալին, Ընկերությունը ենթադրում է, որ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքը սահմանվել է որպես վարկային ցածր ռիսկ ունեցող: Ֆինանսական գործիքը սահմանվում է որպես վարկային ցածր ռիսկ ունեցող, եթե՝

1. ֆինանսական գործիքը ունի դեֆոլտի ցածր ռիսկ;
2. պարտական ունի նշանակալի կարողություն կատարելու դրամական միջոցների գծով պայմանագրային պարտավորությունները առաջիկայում; և
3. երկարաժամկետ կտրվածքով տնտեսական և բիզնես պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունները կարող են, բայց ոչ պարտադիր, նվազեցնել պարտականի կարողությունը կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները դրամական հոսքերի գծով:

Ընկերությունը ենթադրում է, որ ֆինանսական ակտիվն ունի վարկային ցածր ռիսկ, երբ ակտիվն ունի «ներդրումային դաս» արտաքին վարկանիշ՝ համաձայն ընդունված սահմանման, կամ արտաքին վարկանիշի բացակայության դեպքում, ակտիվն ունի «գործող» ներքին վարկանիշը: «Գործող» նշանակում է, որ գործընկերն ունի կայուն ֆինանսական վիճակ և չկան ժամկետանց գումարներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի մասով Ընկերությունը մշտական հիմունքներով պարտավորության կողմ դառնալու ամսաթիվ է համարվում սկզբնական ճանաչման ամսաթիվը ֆինանսական գործիքի արժեզրկման գնահատման նպատակով: Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրի վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Ընկերությունը հաշվի է առնում ռիսկի այնպիսի փոփոխություններ, որ պարտապանը չի կարողանա կատարել պայմանագրային պարտավորությունները:

Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճի չափանիշների արդյունավետությունը և, անհրաժեշտության դեպքում, վերանայում է այդ չափանիշները, համոզվելու համար, որ չափանիշները կարող են բացահայտել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ՝ նախքան գումարի ժամկետանց դառնալը:

Ղեկավարի սահմանումը

Ընկերությունը ներքին վարկային ռիսկի կառավարման նպատակով հետևյալ իրադարձությունները համարում է որպես ղեկավարի իրադարձություն, քանի որ պատմական փորձը ցույց է տալիս, որ ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են հետևյալ չափանիշներից որևէ մեկին, սովորաբար, ենթակա չեն հավաքագրման՝

- ▶ երբ պարտապանը խախտել է պայմանագրային պահանջները, կամ
- ▶ ներքին կամ արտաքին աղբյուրներից ստացված տեղեկատվության համաձայն, պարտապանը ի վիճակի չի լինի կատարել վճարման պարտավորությունները պարտատերերի, այդ թվում՝ Ընկերության նկատմամբ ամբողջությամբ (հաշվի չառնելով Ընկերության կողմից պահվող ցանկացած գրավ):

Անկախ վերոնշյալ վերլուծությունից Ընկերությունը համարում է, ղեկավար տեղի է ունեցել այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվը ավելի, քան 90 օր ժամկետանց է, եթե միայն Ընկերությունը չունի ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվություն, որը հաստատում է, որ ղեկավարի որոշման այլ չափանիշը ավելի տեղին է:

Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը «վարկային տեսանկյունից արժեզրկվում է» այն ժամանակ, երբ տեղի են ունենում ֆինանսական ակտիվի համար ակնկալվող հետագա կանխիկ դրամական հոսքերի վրա շրջադարձային ազդեցություն ունեցող մեկ կամ ավելի իրադարձություններ: Վարկային տեսանկյունից արժեզրկման վկայությունը ներառում է հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտարկվող տվյալները՝

- ▶ Փոխառուի կամ թողարկողի զգալի ֆինանսական դժվարությունները;
- ▶ Պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես ուշացումը կամ չկատարումը;
- ▶ Վարկատուն վարկառուի՝ տնտեսական կամ պայմանագրային պատճառների արդյունքում առաջացած ֆինանսական վիճակի վատթարացման դեպքում վերանայում է վարկավորման պայմանները, որը հակառակ դեպքում չէր դիտարկի;
- ▶ Ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը; կամ
- ▶ հավանական է, որ վարկատուն կարող է սկսել սնանկացման կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթաց:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Դուրսգրման քաղաքականություն

Ընկերությունը դուրս է գրում ֆինանսական ակտիվը, երբ առկա է տեղեկատվություն այն մասին, որ պարտապանը գտնվում է ծանր ֆինանսական վիճակում և գոյություն չունի վճարման պարտականությունների կատարման իրատեսական հեռանկար, այսինքն, երբ պարտապանը սկսել է լուծարման կամ սնանկացման գործընթացը, կամ, առևտրային դեբիտորական պարտքերի դեպքում, երբ գումարը ժամկետանց է ավելի, քան երկու տարի, կախված այն բանից, թե ինչն է տեղի ունեցել ավելի շուտ: Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթակա լինել հարկադիր գործողությունների՝ Ընկերության գումարների հավաքագրման ընթացակարգերի շրջանակում՝ հաշվի առնելով, անհրաժեշտության դեպքում, իրավաբանական խորհրդատվությունը: Ընկերության հարկադիր գործողությունների արդյունքում հավաքագրված գումարները ձանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափումը և ձանաչումը

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափումը դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտից առաջացած վնասի (այսինքն՝ դեֆոլտի առկայության դեպքում վնասի մեծություն) և դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքի գործառույթն է: Դեֆոլտի հավանականության և դեֆոլտից առաջացած վնասի գնահատումը հիմնված է պատմական տվյալների վրա՝ ճշգրտված կանխատեսումների մասով, ինչպես նկարագրված է վերևում: Ինչ վերաբերում է դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքին, ֆինանսական ակտիվի մասով, այն ներկայացված է ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի մասով այն ներառում է գումար, նվազեցված հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև, այլ հավելյալ գումարներ, որոնք, ինչպես ակնկալվում է, կնվազեցվեն ապագայում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ, որը սահմանվել է պատմական միտումների հիման վրա, պարտապանի ապագա որոշակի ֆինանսական կարիքների Ընկերության պատկերացումների և այլ համապատասխան կանխատեսումների հիման վրա:

Ֆինանսական ակտիվների մասով ակնկալվող վարկային կորուստը գնահատվում է որպես տարբերություն պայմանագրով նախատեսված, Ընկերությանը վճարման ենթակա բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և բոլոր դրամական հոսքերի միջև, որոնք Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով:

Եթե Ընկերությունը ֆինանսական գործիքի մասով կորստի գծով պահուստը չափել է ամբողջական ԱՎԿ-ին համարժեք գումարով նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում, բայց ընթացիկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ որոշել է, որ ամբողջական ԱՎԿ-ի պայմանները այլևս չեն պահպանվում, Ընկերությունը չափում է կորստի գծով պահուստը 12-ամսյա ԱՎԿ-ին համարժեք գումարով ընթացիկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք նկատմամբ կիրառվել է պարզեցված մոտեցում:

Ընկերությունը ձանաչում է արժեզրկման գծով օգուտը կամ վնասը շահույթում կամ վնասում բոլոր ֆինանսական գործիքների համար՝ կորստի գծով պահուստի գումարի միջոցով իրենց հաշվեկշռային արժեքի համապատասխան ճշգրտմամբ, բացառությամբ պարտքային գործիքներում ներդրումների, որոնք չափվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով իրական արժեքով, որոնք մասով կորստի գծով պահուստը ձանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում է ներդրումների վերազնահատման պահուստում, և չի նվազեցնում ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաձանաչում

Ընկերությունն ապաձանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ձանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ձանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմաց գրավադրված փոխառությունը:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և ստացված և ստացման ենթակա հատուցումների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Ի հավելում, այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքում ներդրումները ապաճանաչելիս կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում կուտակված ներդրումների վերագնահատման պահուստում, վերադասակարգվում են շահույթում կամ վնասում: Եվ, հակառակը, Ընկերության ընտրությամբ սկզբնական ճանաչման ժամանակ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքներում ներդրումները ապաճանաչելիս կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում կուտակված ներդրումների վերագնահատման պահուստում, չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ տեղափոխվում է չբաշխված շահույթ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են հետագայում ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով:

Այնուամենայնիվ, ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք առաջանում են այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը ենթակա է ապաճանաչման կամ կիրառվում է շարունակական ներգրավման մոտեցում, և Ընկերության կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը չափվում են ստորև ներկայացված հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք (i) չեն հանդիսանում պայմանական վճարում, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից՝ որպես բիզնեսի միավորման մաս, (ii) չեն հանդիսանում վաճառքի համար պահվող, կամ (iii) չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ապա հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի և տոկոսային ծախսի տեղաբաշխման հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ գեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքին:

Ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում նկարագրված այլ ակտիվների մասով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը կիրառելիս՝ կազմակերպությունը ճանաչում է վճարներ, որոնք հանդիսանում են ֆինանսական գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս: Ֆինանսական ծառայությունների համար վճարների նկարագրությունը չի կարող հատկորոշել մատուցվող ծառայությունների բնույթը և էությունը: Ֆինանսական գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս կազմող վճարները հանդիսանում են արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում, եթե ֆինանսական գործիքը չի չափվում իրական արժեքով և իրական արժեքի փոփոխությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այս դեպքերում վճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս, երբ գործիքը սկզբնապես ճանաչվում է:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ(շարունակություն)**(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)**

Ֆինանսական գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս կազմող վճարները ներառում են՝

- ա. Ֆինանսական ակտիվի ստեղծման կամ ձեռքբերման մասով կազմակերպությունից ստացվող սկզբնական վճարներ: Նման վճարները ներառում են այնպիսի գործունեությունների հատուցում, ինչպիսին են վարկառուների ֆինանսական վիճակի գնահատումը, երաշխիքների գնահատումը, գրավի և այլ երաշխիքների կարգավորումները, գործիքի պայմանների համաձայնեցումը, փաստաթղթավորման պատրաստելը և մշակելը և գործարքը ավարտին հասցնելը: Այս վճարները հանդիսանում են ֆինանսական գործիքի ներգրավման անբաժան մասը:
- բ. Վարկի ձևակերպման համար կազմակերպությունից ստացվող պարտավորության վճարներ, երբ վարկի պարտավորությունը չի չափվում իրական արժեքով և հավանական է, որ կազմակերպությունը կկնքի որոշակի վարկավորման պայմանագիր: Այս վճարները հանդիսանում են հատուցումներ ֆինանսական գործիքի ձեռքբերման ընթացքում ներգրավվածության դիմաց: Եթե պարտավորության կատարման ժամկետը լրանում է մինչ կազմակերպության կողմից վարկի ձևակերպումը, վճարը ճանաչվում է որպես ժամկետի ավարտից հետո ստացված եկամուտ:
- գ. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների թողարկման համար վճարվող սկզբնական վճարներ: Այս վճարները հանդիսանում են ֆինանսական պարտավորության ներգրավվածության անբաժան մաս: Կազմակերպությունը ճանաչում է վճարներ և ծախսեր սկզբնական վճարներից և գործարքային ծախսերից, որոնք ֆինանսական պարտավորության համար արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մասն են կազմում ծառայությունների մատուցման իրավունքի մասով՝ ինչպես օրինակ ներդրումների կառավարման ծառայությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Ընկերությունը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի նշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և գեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե փոփոխությունը էական չէ, ապա նախքան փոփոխությունը պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխությունից հետո դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ օգուտներում կամ վնասներում՝ հողվածում փոփոխության օգուտ կամ վնաս:

(դ) Բաժնետիրական կապիտալ***Հասարակ բաժնետոմսեր***

Հասարակ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Հասարակ բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն վերափոխման կամ հետգնման իրավունք, բայց ունեն տարեկան շահաբաժինի ստացման իրավունք՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց առավելագույնը 1 դրամ գումարի չափով: Եթե շահաբաժին չի վճարվում, արտոնյալ բաժնետոմսերը ծայրի իրավունք են տալիս մինչև բաժնետերերի հաջորդ տարեկան ժողովը: Սակայն, շահաբաժինը կուտակային չէ: Արտոնյալ բաժնետոմսերը նաև ծայրի իրավունք են տալիս այն հարցերի վերաբերյալ, որոնք ազդում են արտոնյալ բաժնետերերի շահերի վրա՝ ներառյալ ընկերության վերակազմակերպումը և լուծարումը:

Լուծարման դեպքում արտոնյալ բաժնետերերը առաջինն են ստանում հայտարարագրված չվճարված շահաբաժինները և արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը: Այնուհետև բոլոր բաժնետերերը՝ հասարակ և արտոնյալ, հավասարապես մասնակցում են մնացած ակտիվների բաշխմանը:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ(շարունակություն)**(ե) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր**

Ընկերության ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- ▶ տոկոսային եկամուտը,
- ▶ տոկոսային ծախսերը:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

«Արդյունավետ տոկոսադրույթը» այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է մինչև:

- ▶ ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կամ
- ▶ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Տոկոսային եկամտի կամ ծախսի հաշվարկի ժամանակ արդյունավետ տոկոսադրույթը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվն արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը դադարում է արժեզրկված լինելուց, հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հիմունքով:

(զ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործարքներից շահույթը կամ վնասը հանդիսանում է հաշվետու տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթով և ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումներով ձգարտված ամորտիզացված արժեքի և արտարժույթով արտահայտված ու հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ամորտիզացված արժեքի տարբերությունը:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները չեն վերափոխարկվում:

Դրամային միավորների հաշվարկների գծով և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամային միավորների վերափոխարկումից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ ոչ դրամային միավորների վերափոխարկումից առաջացող այն տարբերությունների, որոնց գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Այս ոչ դրամային միավորների համար շահույթի կամ վնասի փոխարկման բաղադրիչը նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Արտարժույթով իրականացված գործարքներից շահույթը կամ վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով, կամ որպես ֆինանսական եկամուտ, կամ որպես ֆինանսական ծախս, կախված արտարժույթի տեղաշարժերի զուտ շահույթի կամ զուտ վնասի դիրքում լինելու հանգամանքից:

Հայաստանի Կենտրոնական բանկի (ԿԲ) պաշտոնական փոխարժեքները ներկայացված են Ծանոթագրություն 20 (բ) (iii) կետում:

(է) Հաշվեզրույթներ

Պարտավորությունները ճանաչվում են ապագայում ապրանքների/ծառայությունների դիմաց վճարվելիք գումարների համար, երբ ապրանքների հետ կապված ռիսկերը և հատուցումները փոխանցվում են Ընկերությանը, կամ ծառայությունները ստացվում են, անկախ Ընկերությանը դրանց համար հաշիվ ներկայացնելու հանգամանքից:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ(շարունակություն)**(ը) Աշխատակիցների հատուցումներ***Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ*

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելուց հետո: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք կամ կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(թ) Հարկում*Շահութահարկ*

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ձգձույթները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

6. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ(շարունակություն)**(ժ) Շրջակա միջավայրի պահպանության գծով ակտիվներ և պարտավորություններ**

Շրջակա միջավայրի պահպանության գծով ակտիվներ են համարվում Ընկերության գործունեության ընթացքում տնական հիմունքով օգտագործվող ակտիվները, որոնց հիմնական նպատակն է նվազագույնի հասցնել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը, պահպանել և բարելավել շրջակա միջավայրը, այդ թվում՝ նազեցնել կամ վերացնել ապագա աղտոտումը:

Իր բնույթից ելնելով Ընկերության գործունեությունն էական ազդեցություն չունի շրջակա միջավայրի վրա: Իր գործունեության տեսանկյունից Ընկերությունը շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված պարտավորություններ, ծախսեր, ակտիվներ, պահուստներ կամ պայմանական պարտավորություններ, որոնք կարող են էական նշանակություն ունենալ սեփական կապիտալի, ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների առումով: Այդ իսկ պատճառով, ֆինանսական հաշվետվություններին կից այս ծանոթագրությունները չեն ներառում առանձին բացահայտումներ շրջակա միջավայրի պահպանության հարցերի հետ կապված:

(ի) Կապակցված կողմեր և կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Ընկերության ընկերությունների միջև գործարքները, բացառությամբ միաձուլումների, նոր դուստր կազմակերպությունների ստեղծման և ոչ դրամային բիզնես ներդրումների հետ կապված գործարքների, ճանաչվում են տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքով: Այս արժեքի և համաձայնեցված գումարի միջև տարբերությունը գրանցվում է գործարքի հիմքում ընկած տնտեսական էության համաձայն:

7. Պետական շնորհ

Պետական շնորհը սկզբնապես ճանաչվում է որպես հետաձգված եկամուտ իրական արժեքով, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ շնորհը ստացվելու է և որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կցված պայմանները, և այնուհետև ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ընկերության կողմից ներդրումային ծրագրի իրականացման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն ընդունել է թիվ 173-Ա որոշումը, համաձայն որի 2018թ. հուլիսի 24-ին Հայաստանի վերականգնվող ռեսուրսների և էներգախնայողության հիմնադրամը Ընկերությանն է տրամադրել Մեծ Մասրիկ համայնքում գտնվող 97.3409 հա տարածքով հողատարածքը: Ներդրումային ծրագիրը կիրականացվի 20 տարի ժամկետով (ևս 10 տարի երկարաձգելու հնարավորությամբ)՝ սկսած կայանի կառուցումից (համապատասխանում է էներգիայի արտադրության լիցենզիայի ժամկետին), որից հետո Ընկերությունը պետք է վերադարձնի հողատարածքը:

Փոխանցված հողատարածքի գծով իրավունքները ճանաչվել են որպես ակտիվներին վերաբերող պետական շնորհ: Շնորհը ներկայացվում է զուտ հիմունքով՝ նվազեցնելով շնորհը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից:

Հաշվի առնելով նմանատիպ հողատարածքների (գտնվելու վայրը, չափը, օգտագործման նպատակը) հետ կապված գործարքների բացակայությունը՝ հնարավոր չէր գնահատել հողի օգտագործման իրավունքի իրական արժեքը շուկայական գնի հիման վրա: Այդ իսկ պատճառով, որպես լավագույն մոտավոր արժեք դիտարկվել էր հողի կադաստրային արժեքը և համայնքում վարձակալության համար կիրառվող միջին վարձավճարը: Համայնքի կողմից տրամադրված տեղեկատվության համաձայն՝ հողատարածքի վարձավճարը, որպես կանոն, կազմում է կադաստրային արժեքի 1-10% (գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքի վարձակալություն): Ընդհանուր առմամբ, 1-10%-ը ոլորտում կիրառվող ընդհանուր մոտեցումն է: Այսպիսով, կադաստրային արժեքի 5%-ը տարեկան վերցվել է որպես միջին: Զեղչման տոկոսադրույք վերցվել է 9.2%, որպես միջին երկարաժամկետ շուկայական տոկոսադրույք:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված են տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչպես են որոշվում Պետական շնորհի իրական արժեքները (մասնավորապես՝ գնահատման տեխնիկան(ներ)ը և օգտագործված մոտեցրել):

	Իրական արժեք		Իրական արժեքի հիմնարկը	Գնահատման տեխնիկան և ելակետային տվյալներ	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
	2020թ. դեկտեմբերի 31	2021թ. դեկտեմբերի 31				
Պետական շնորհ	19,100	17,119	Մակարդակ 3	Պետական շնորհի գնահատման համար չկա ակտիվ շուկա, և գնահատման ոչ մի մեթոդ չի կարող կիրառվել դիտարկելի ելակետային տվյալների բացակայության պատճառով	Տարեկան վարձավճարների միջին փոխարժեքը, զեղչման միջին շուկայական փոխարժեքը	Ղրքան բարձր է տարեկան միջին փոխարժեքը, այնքան բարձր է իրական արժեքը: Որքան մեծ է զեղչման միջին շուկայական տոկոսադրույքը, այնքան ցածր է իրական արժեքը

8. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները բաղկացած են ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերից և վճարներից, որոնք Ընկերությունում առաջացել են 2018թ. հուլիսի 2-ից մինչև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի համար Մասրիկում տեղակայված արևային էներգիայից էլեկտրաէներգիայի գեներացման ծրագրի իրականացման համար:

<i>Սկզբնական արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Հող</i>	<i>Ընթացիկ նյութական ակտիվներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
2018թ. հուլիսի 2-ի դրությամբ	–	–	–
Ավելացումներ	–	244,602	244,602
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	244,602	244,602
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	–	244,602	244,602
Ավելացումներ	47,255	380,042	427,297
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,255	624,644	671,899
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	47,255	624,644	671,899
Ավելացումներ	162	498,323	498,485
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,417	1,122,967	1,170,384
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	47,417	1,122,967	1,170,384
Ավելացումներ	8	5,107,262	5,107,270
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,425	6,230,229	6,277,654

9. Այլ ակտիվներ

2020թ. ընթացքում ՄՖԿ և ՎՋԵԲ անցել են բազմաթիվ ընթացակարգեր, որպեսզի գնահատեն էլեկտրակայանի կառուցման պայմանագրային պարտավորության կատարման Ընկերության տեխնիկական կարողությունը: Կատարված ընթացակարգերը ներկայացնում են ընդհանուր և տեխնիկական համաձայնագրերի վերանայում, ինչպես օրինակ՝ Կառավարության աջակցության համաձայնագիրը («ԿԱՀ»), Շահագործման և սպասարկման (O&M) համաձայնագրեր, Նախագծման, գնման և շինարարության (EPC) ժամանակացույցերը, Էներգիայի գնման համաձայնագիրը (ԿԱՀ/ԷԳՀ), ինչպես նաև ակտիվորեն ներգրավված են եղել ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (PSRC) կարգավորման հարցերում: Վերոնշյալ բոլոր ծախսերը առաջացել են ՄՖԿ և ՎՋԵԲ իրավաբանական խորհրդատուների կողմից, այնուամենայնիվ դրանք վճարվել են Ընկերության կողմից որպես ֆինանսավորման ձեռք բերելու համար կանխավճարներ:

Այս ծախսերը ճանաչվում են որպես կանխավճարներ ֆինանսավորման ձեռք բերման համար՝ համաձայն ՖՀՄՍ 9 պահանջների, քանի որ դրանք առաջացել էլ ֆինանսավորումը ստանալուց առաջ, ուստի դրանց պետք է համարել ֆինանսական գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մաս:

10. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ոչ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր		
Տրված կանխավճարներ	627,860	1,298
Հարկեր, բացի շահութահարկից	22,666	54,335
	650,526	55,633

Արտարժութային և պարտքային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում:

11. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	131,503	412,791
Ընդամենը դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	131,503	412,791

Արտարժույթային և պարտքային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության և դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների գծով արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում:

12. Կապիտալ և պահուստներ**(ա) Բաժնետիրական կապիտալ**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 22,500 հասարակ բաժնետոմսից և 7,500 «Ա» դասի արտոնյալ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 1,000 դրամ անվանական արժեքով: Արտոնյալ բաժնեմասերը թողարկվել են անվանական արժեքով:

2020թ. ընթացքում երեք անգամ կատարվել է հավելյալ կապիտալի աճ Ընկերության բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի որոշմամբ: Թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 18,000 ընդհանուր անվանական բաժնետոմսերից և 6,000 «Ա» դասի արտոնյալ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 1,000 ՀՀ դրամի անվանական արժեքով:

Հասարակ բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

«Ա» դասի բաժնետոմսերն իրենցից ներկայացնում են սեփականատիրոջ՝ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց 1 դրամի չափով տարեկան շահաբաժին ստանալու իրավունքը:

(բ) Էմիսիոն եկամուտ

2,126,592 հազար ՀՀ դրամի էմիսիոն եկամուտն իրենցից ներկայացնում է թողարկված հասարակ բաժնետոմսերի իրագործման գնի և անվանական արժեքի միջև տարբերությունը:

(գ) Գրանցման ենթակա բաժնետիրական կապիտալ

542,445 հազար ՀՀ դրամի գրանցման ենթակա բաժնետիրական կապիտալը, որը վերաբերում է բաժնետերերի կողմից սեփական կապիտալում կատարվող ներդրումներին, նախատեսվում է գրանցել է 2022 թվականին:

(դ) Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ իր գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու համար:

(ե) Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահուստ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահուստը ներառում է հեջավորման գործիքի՝ իրական արժեքով չափման արդյունքում օգուտի կամ վնասի այն մասը, որը համարվում է արդյունավետ հեջավորում: Հեջավորման անարդյունավետ համարվող մասը, ինչպես նաև հեջավորման գործիքի հետ կապված օգուտի կամ վնասի կամ դրամական միջոցների հոսքերի հատուկ բաղադրիչը, բացառելով հեջավորման արդյունավետության գնահատումը, ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

13. Վարկեր և փոխառություններ

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Վարկ (Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա)	1,283,600	–
Վարկ (Եվրոպական վերակառուցման և զարգացման բանկ)	1,283,600	–
Դրամաշնորհի վարկ	1,189,412	–
ԱԱՀ ֆինանսավորման վարկ	90,390	–
Ընդամենը ժամկետային վարկ	3,847,002	–
Ուղղակի վերագրվող ծախսեր	(598,709)	–
	3,248,293	–

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ վարկերի բաշխումը հետևյալն է՝

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	3,288,588	–
Ուղղակի վերագրվող ծախսեր	(598,709)	–
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	542,777	–
Հաշվեգրված տոկոսներ	15,637	–
	3,248,293	–

2020թ. հունիսի 30-ին Ընկերությունը Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիայի և Վերակառուցման Եվրոպական Բանկի հետ կնքել է 35,404,000 ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր 20 տարի ժամկետով, որը ենթակա է վճարման տարեկան երկու անգամ՝ 34 ոչ հավասար վճարումներով: Վարկի առաջին մասը ենթակա է մարման 2022թ. դեկտեմբերի 27-ին, իսկ վերջինը՝ 2039թ. հունիսի 27-ին: Վարկային պահանագրի նպատակն է ֆինանսավորել նախագծի մշակումը, շինարարության գործարկումը, սեփականաշնորհումը և գործարկումը և տեխնիկական սպասարկումը, ինչպես նաև նախագծի հետ կապված այլ ծախսերը: Վարկի առաջին տրամադրումը կատարվել է 2021թ. մարտի 16-ին 5,313,862 ԱՄՆ դոլարի չափով: Վարկը երաշխավորված է Ընկերության հիմնական միջոցների մի մասով (Ծանոթագրություն 8), ինչպես նաև վերջնական բաժնետիրոջ կորպորատիվ երաշխիքներով: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկի մնացորդը կազմում է 5,313,862 ԱՄՆ դոլար:

Վարկային պայմանագիրը ներառում է որոշակի պայմաններ կապված ֆինանսական գործակիցների և լրացուցիչ փոխառությունների հետ: Վարկային պայմանագիրը Վարկատուին իրավունք է տալիս պահանջել վարկերի ամբողջական մարում նշված պայմաններին չհամապատասխանելու դեպքում:

Բացի այդ, Ընկերությունը դիմել է 2,605,364 ԱՄՆ դոլար առաջին հատկացման համար 2020 թվականի հունիսի 30-ին ՎՋԵԲ-ի հետ կնքված Դրամաշնորհի վարկի պայմանագրի շրջանակում, և 90,390,048 ՀՀ դրամ հատկացման համար 2020 թվականի դեկտեմբերի 7-ին Ամերիաբանկ-ի հետ կնքված ԱԱՀ-ի ֆինանսավորման վարկի շրջանակում:

Վարկերի և փոխառությունների հետ կապված արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

14. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	913,247	266,621
Աշխատավարձ	2,840	3,144
Հարկային պարտավորություններ	2,632	438
	918,719	270,203

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

15. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը 2020 թվականի սեպտեմբերի 22-ին Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի և Վերականգնման եվրոպական բանկի հետ կնքել է տոկոսադրույքային սվոփի պայմանագիր՝ նվազեցնելու տոկոսադրույքի ռիսկը, որը բխում է 2020 թվականի հունիսի 30-ին նույն կողմերի միջև կնքված ֆինանսավորման պայմանագրից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխականությունը հեջավորելու նպատակով, որն առաջանում է տոկոսադրույքների ապագա փոփոխություններից՝ լողացողից ֆիքսված տոկոսադրույքի սվոփ: Տոկոսադրույքային սվոփի իրական արժեքը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 366,789 հազար ՀՀ դրամ (2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին՝ զրո):

Հեջավորված հոդվածի և հեջավորման գործիքի միջև կա տնտեսական հարաբերություն, քանի որ տոկոսադրույքային սվոփի պայմանները համընկնում են ֆիքսված տոկոսադրույքով վարկի պայմաններին (այսինքն՝ անվանական գումարը, մարման ժամկետները, վճարման և վերականգնման ժամկետները): Ընկերությունը հեջավորման հարաբերությունների համար սահմանել է հեջավորման 100% հարաբերակցություն, քանի որ և՛ հեջավորված հոդվածը, և՛ հեջավորման գործիքը վերաբերում են նույն տոկոսադրույքի ինդեքսին. չկա հիմնարար ռիսկ և չկա դրամական միջոցների հոսքերի ժամանակային էական տարբերություններ: Հեջի արդյունավետությունը ստուգելու համար Ընկերությունն օգտագործում է հիպոթետիկ ածանցյալ մեթոդը և համեմատում է հեջավորման գործիքի իրական արժեքի փոփոխությունները հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի փոփոխությունների հետ, որոնք վերագրվում են հեջավորված ռիսկին:

Հեջի անարդյունավետությունը կարող է առաջանալ՝

- ▶ Տարբեր ֆիքսված տոկոսադրույքներ են կիրառվում հեջավորված հոդվածի (հիպոթետիկ ածանցյալ գործիքի) և հեջավորման գործիքի գեղչման համար,
- ▶ Հեջավորված հոդվածի և հեջավորման գործիքի դրամական միջոցների հոսքերի ժամանակային տարբերություններից,
- ▶ Կոնտրագենտների վարկային ռիսկից, որը տարբեր կերպ է ազդում հեջավորման գործիքի և հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի շարժի վրա,
- ▶ Հեջավորված հոդվածում եւ հեջավորման գործիքի մեջ տոկոսադրույքի ստորին սահմանի օպցիոնը սահմանում է տարբեր քանակի ժամանակաշրջաններ

Տոկոսադրույքային սվոփ պայմանագրերը դասակարգվում են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդը՝ 366,789 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ զրո), Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցվել է որպես պարտավորություն: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա չիրացված վնասի արդյունավետ մասը, որը վերաբերում է դրամական միջոցների հոսքերի հեջին՝ 159,202 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ զրո), գրանցվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հոդվածում: Դրամական միջոցների հոսքերի հեջի անարդյունավետությունից վնասը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կազմել է 172,640 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. զրո) և գրանցվել է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունը գրանցել է հետաձգված հարկային ակտիվներ, որոնք առաջացել են ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխության տեսքով ժամանակավոր տարբերություններից, ինչպես մանրամասնված է Ծանոթագրություն 20-ում:

16. Ուշացումների գծով պահուստ

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Ուշացումների գծով պահուստ	1,296,378	–
	1,296,378	–

Էներգիայի գնման համաձայնագրի համաձայն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ձևավորվել է պահուստ՝ արտադրության մեկնարկի ուշացման հետևանքով:

Ուշացումների գծով պահուստի հետ կապված արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

17. Վարչական ծախսեր

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Մասնագիտական ծառայություններ	36,197	18,025
Բանկային ծառայություններ	34,902	1,048
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	10,755	2,850
Աշխատավարձ	3,914	3,200
	85,768	25,123

18. Շահութահարկի գծով ծախս

2020թ. հունվարի 1-ից կիրառվում է շահութահարկի 18% դրույքաչափ:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Հետաձգված հարկեր		
Հետաձգված հարկային փոխհատուցում	273,248	1,052
Ընթացիկ հարկային փոխհատուցում	9,125	–
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	282,373	1,052

Հաշվապահական և հարկային վնասի համադրում

Շահութահարկի նպատակով հաշվապահական և հարկային վնասի համադրումը հետևյալն է.

	<i>2021 թ.</i>	<i>%</i>	<i>2020 թ.</i>	<i>%</i>
Վնաս նախքան հարկումը	(1,136,653)		(10,146)	
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	204,598	(18.0)	1,826	(18.0)
Մշտական տարբերություններ կապված հարկումից ազատված եկամուտների հետ	–	–	964	(9.5)
Հարկային վնաս	9,125	(0.8)	–	–
Մշտական տարբերություններ կապված չնվազեցվող ծախսերի հետ	68,650	(6.0)	(1,738)	17.1
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	282,373	(24.8)	1,052	(10.4)

(ա) Ճանաչված հետաձգված հարկային մնացորդներ

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. հունվարի 1</i>	<i>Ճանաչված շահույթում կամ վնասում</i>	<i>Ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Հետագա հաշվետու ժամանակաժողանքներ փոխանցվող հարկային վնաս	56,101	9,125	–	65,226
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	20,834	95,930	–	116,764
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	–	31,075	34,947	66,022
Ուշացումների գծով պահուստ	–	233,349	–	233,349
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(52,111)	(87,106)	–	(139,217)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	24,824	282,373	34,947	342,144

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2020թ. հունվարի 1</i>	<i>Ճանաչված շահույթում կամ վնասում</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Հետագա հաշվետու ժամանակաժողանքներ փոխանցվող հարկային վնաս	52,291	3,810	56,101
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	34,222	(13,388)	20,834
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(62,741)	10,630	(52,111)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	23,772	1,052	24,824

19. Պարտավորվածություններ

2018 թ. հուլիսի 18-ին Ընկերությունը՝ որպես կառուցապատող և «Ֆոտովատիո Ռենյուաբլ Վենչրս Բի.Վի. – ԷֆԷՆԷՆՆ Սոլար Էս.Էլ.» որպես հովանավորող Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հետ կնքել են Հայաստանում Գեղարքունիքի մարզի Մեծ Մասրիկ համայնքում «Մասրիկ-1» արևային ֆոտովոլտային (ՖՎ) կայանի նախագծման, ֆինանսավորման, կառուցման, սեփականության իրավունքով տիրապետման և շահագործման մասին ՀՀ կառավարության աջակցության համաձայնագիր («ԿԱՀ»):

Սույն Պայմանագրի շրջանակներում Ընկերությունը Կառավարությանը տրամադրել է անվերապահ, ցպահանջ բանկային երաշխիք՝ առավելագույնը 1 620 հազար ԱՄՆ դոլար գումարի չափով՝ որպես պայմանագրով ընկերության պարտավորությունների պատշաճ կատարման ապահովում: Այս երաշխիքը կգործի ամբողջությամբ մինչև 2022 թ. սեպտեմբերի 30-ը, երբ շինարարական աշխատանքները կգնահատվեն որպես ընթացիկ կամ ավարտական փուլում գտնվող:

Բացի այդ, Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության Հանրային Ծառայությունները Կարգավորող Հանձնաժողովին տրամադրել էր մինչև 2020 թ. նոյեմբերի 31-ը գործող 137,500 հազար ՀՀ դրամի բանկային երաշխիք, որը երաշխավորում է, որ շինարարությունը կավարտվի մինչև այդ: Շինարարության ավարտի ամսաթիվն ի սկզբանե հաշվարկված էր ֆինանսական ամփոփման օրվանից: Սակայն հետագայում ֆինանսական ամփոփումը մի քանի անգամ երկարաձգվել է Կառավարության հետ ստորագրված Լրացուցիչ համաձայնագրերի համապատասխան: Այդ երկարաձգումներից հետո տվյալ երաշխիքի գործողության ժամկետը սահմանվել է 2023թ. հունվարի 31-ը:

Ընկերությունը նաև պարտավորվել է կառուցել արևային էլեկտրակայան ֆինանսական ամփոփումից հետո երկու տարվա ընթացքում: Սակայն Ընկերությունը պայմանավորվել է շինարարների հետ, որ շինարարական աշխատանքները կավարտվեն մինչև 2023 թ.: Ակնկալվում է սկսել շինարարական աշխատանքները 2022 թ. կեսերին:

20. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

Դեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին:

- ▶ իրացվելիության ռիսկ,
- ▶ արտարժույթային ռիսկ:

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Դեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Ընկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները կունենան հստակ սահմանված դերեր և պարտականություններ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունն ուներ 131,503 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 412,791 հազար ՀՀ դրամ) գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ, որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների գծով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պահվում են իր ընդհանուր ակտիվներով խոշոր հայկական բանկերի շարքին պատկանող բանկերից մեկում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկը չի կատարի իր պարտականությունները:

Ընկերության գնահատմամբ ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ձանաչվում հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետ բնույթի և գումարի ոչ էական լինելու պատճառով:

20. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)****(ii) Իրացվելիության ռիսկ**

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է հնարավորինս ապահովել բավարար իրացվելիություն՝ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության հեղինակությունը վտանգելու:

Ենթարկվածությունն իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ներկայացված են համախառն և չգեղջկած գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսների վճարումները և չեն ներառում հաշվանցման պայմանագրերի ազդեցությունը:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Մինչև 2 ամիս</i>	<i>2-12 ամիս</i>	<i>1-2 տարի</i>	<i>2-5 տարի</i>	<i>5 տարուց ավելի</i>	<i>Ընդամենը</i>	<i>Հաշվեկշիռ- ային արժեք</i>
2021թ. դեկտեմբերի 31							
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	918,719	–	–	–	–	918,719	918,719
Վարկեր և փոխառություններ	–	558,414	2,066,073	1,222,342	–	3,846,829	3,248,293
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	–	84,898	78,669	108,508	94,714	366,789	366,789
Ընդամենը	918,719	643,312	2,144,742	1,330,850	94,714	5,132,337	4,533,801

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Մինչև 2 ամիս</i>	<i>2-12 ամիս</i>	<i>1-2 տարի</i>	<i>2-5 տարի</i>	<i>5 տարուց ավելի</i>	<i>Ընդամենը</i>	<i>Հաշվեկշիռ- ային արժեք</i>
2020թ. դեկտեմբերի 31							
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	270,203	–	–	–	–	270,203	270,203
Վարկեր և փոխառություններ	–	–	–	–	–	–	–
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	–	–	–	–	–	–	–
Ընդամենը	270,203	–	–	–	–	270,203	270,203

Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ նշանակալիորեն ավելի տարբեր գումարների չափով:

(iii) Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է արժույթային ռիսկի այնքանով, որքանով արտարժույթը, որով արտահայտված են գնումները և փոխառությունները, չի համապատասխանում Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթին: Այս գործառնություններն հիմնականում իրականացվում են Եվրոյով և ԱՄՆ դոլարով:

Արտարժույթով արտահայտված այլ դրամային ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված Ընկերության քաղաքականությամբ պահանջվում է ռիսկին զուտ ենթարկվածությունը պահպանել ընդունելի մակարդակի վրա՝ անհրաժեշտության դեպքում գնելով կամ վաճառելով արտարժույթ սփոթ դրույթով կարճաժամկետ անհավասարակշռությունը կարգավորելու համար:

20. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

Ենթարկվածությունն արտարժույթային ռիսկին

Ընկերության ենթարկվածությունն արտարժույթային ռիսկին հետևյալն է՝

<i>հազ. դրամ</i>	<i>ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 2021</i>	<i>Եվրոյով արտահայտված 2021</i>	<i>ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 2020</i>	<i>Եվրոյով արտահայտված 2020</i>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,720	–	–	–
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	131,382	–	407,649	–
Ուշացումների գծով պահուստ	(1,296,378)	–	–	–
Վարկեր և փոխառություններ	(2,562,181)	(1,189,412)	–	–
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	(439,895)	(10,045)	(235,676)	–
Զուտ ենթարկվածություն	(4,165,352)	(1,199,457)	171,973	–

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կիրառվել են հետևյալ փոխարժեքները.

<i>ՀՀ դրամ</i>	<i>ԿԲ փոխարժեք</i>	
	<i>2021թ. դեկտեմբեր 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբեր 31</i>
1 ԱՄՆ դոլար	480.14	522.59
1 Եվրո	542.61	641.11

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ստորև ներկայացված ողջամիտ հնարավոր արժևորումը (արժեզրկումը) այլ բոլոր արտարժույթների նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և սեփական կապիտալի և շահույթի կամ վնասի (առանց հարկերի) վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է ենթադրելով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ, և հաշվի չառնելով կանխատեսվող առջ ու վաճառքի ազդեցությունը:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Արժևորում Շահույթ կամ վնաս</i>	<i>Արժեզրկում Շահույթ կամ վնաս</i>
2021թ. դեկտեմբերի 31		
ԱՄՆ դոլար (10% շարժ)	416,535	(416,535)
Եվրո (10% շարժ)	119,946	(119,946)

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Արժևորում Շահույթ կամ վնաս</i>	<i>Արժեզրկում Շահույթ կամ վնաս</i>
2020թ. դեկտեմբերի 31		
ԱՄՆ դոլար (10% շարժ)	(17,197)	17,197
Եվրո (10% շարժ)	–	–

21. Պայմանական դեպքեր**(ա) Ղատական վարույթներ**

Ընկերությունը ներգրավված չէ այնպիսի ղատական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի Հանրապետության գործող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

22. Կապակցված կողմեր

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում կապակցված կողմերի հետ:

Այս գործարքների պայմանները հիմնված են առևտրային հիմունքների վրա և հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Ստորև ներկայացված են մնացորդների և գործարքների մանրամասները.

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության սեփականատերերն են «ԷՖԱՐՎԻ Լա Պրովիդենսիա Էս. Էլ.» (75%) և «ԷՖԷՆԷՆ Սոլար Էս. Էլ.» (25%) ընկերությունները: Ներկայացված են Ծանոթագրություն 1-ի (բ) կետում:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Վարչական ծախսերում ներառված հիմնական ղեկավար անձնակազմի համար ընդհանուր վարձատրությունը հետևյալն է՝

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Աշխատավարձ	3,914	3,200
Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ:		
<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021 թ.</i>	<i>2020 թ.</i>
Կապակցված կողմերի այլ գործարքներ		
Առանցքային ղեկավարության փոխհատուցումներ	3,914	3,200
Ֆինանսական ծախսեր	–	63
Ծախսերի փոխհատուցում տրամադրված արտաքին ծառայություններ ստացող ընկերությունների կողմից, որոնք ներառվել են հիմնական միջոցներում	170,560	18,929
Կառավարման ծախսեր՝ ներառված հիմնական միջոցներում	242,935	–
	417,409	22,192

22. Կապակցված կողմեր (շարունակություն)**(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ (շարունակություն)**

<i>հազ. դրամ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2020թ. դեկտեմբերի 31</i>
Մնացորդներ		
Ծախսերի փոխհատուցում տրամադրված արտաքին ծառայություններ ստացող ընկերությունների կողմից, որոնք ներառվել են հիմնական միջոցներում	121,660	10,752
Կառավարման ծախսեր՝ ներառված հիմնական միջոցներում	232,334	–
Աշխատակիցներին վճարման ենթակա գումարներ	2,840	3,144
	356,834	13,896

Մնացորդներից ոչ մեկն ապահովված չէ:

23. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվանից հետո Ընկերությունը ներկայացրել է շինարարության ժամկետի երկարաձգման առաջարկ՝ հիմնվելով 2020 թվականի հունիսի 26-ի Փոփոխված և Վերահաստատված Կառավարության աջակցության համաձայնագրով («ԿԱՀ») համաձայնեցված պայմանների վրա՝ Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի Մեծ Մասրիկ համայնքում «Մասրիկ-1» արևային ֆոտովոլտային (ՖՎ) կայան նախագծելու, ֆինանսավորելու, կառուցելու, սեփականության իրավունքով տիրապետելու և շահագործելու նպատակով:

2022թ. մայիսի 30-ին Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը պատասխանել է նշված առաջարկին՝ ընդունելով 2023 թվականի սեպտեմբերի 1-ին ավարտվող շինարարության նոր օրացույցը հետևյալ լրացուցիչ պայմաններով.

- ▶ Ընկերությունը պետք է տրամադրի 1 մլն ԱՄՆ դոլարի նոր երաշխիք՝ նախագիծը նոր ժամկետներում չավարտելու դեպքում:
- ▶ Սահմանել կայանից մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի նոր սակագին:
- ▶ Երկարացնել շինարարության ժամկետը մինչև 14 ամիս (մինչև 2023 թվականի օգոստոսի վերջ):